

DE BAZUIN

ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Vrijdag 28 Maart 1902.

Hagg. I : 4, Is het door u lieben wel de tijd / dat gij woont
in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

Jorl II : 1a, Blaagt de Bazuin!

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóór uit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12½ ct. Advertentiën van 1—10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boekh.-advertentiën 3/2 maal.

UITGEVER:

C. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtfrij te adreſseeren aan den
UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukken
der Medewerkers aan „de REDACTIE van DE BAZUIN te KAMPEN.” —
Binnenlandsche Ruilbladen, Intezenden Stukken en Werken ter recensie
aan den HOOFDREDACTEUR, DR. H. BAVINCK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

N. B.! Men wordt verzocht om al hetgeen dhr. C. Mulder voor *De Bazuin* ontving (n.l. Kerkelijke Berichten en Stukken der Medewerkers) vanaf heden aldus te adreſseeren:

„Aan de Redactie van DE BAZUIN te Kampen.”

En wat voor *Het Kerkblad* bestemd is:

„Aan de Redactie van HET KERKBLAD te Kampen.”

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Het College van Hoogleraren der Theol. School brengt ter kennis van de Kerken, dat 25 Maart j.l. na gehouden onderzoek tot Candidaten in de Theologie bevorderd zijn de Studenten:

G. Diemer cum laude, wiens adres is te Schoon-
oord en
J. J. Tangsma, adres te Stiens.

Namens het College v.d.
M. NOORDTJII, Secr.

PLAATSELIJKE KERKEN.

ARNHEM 18 Maart 1902. Ds. L. Kuiper van Hoogeveen heeft voor de roeping van de Ger. kerk te Arnhem A be-
dankt.

Namens den Kerkeraad,
M. A. HAFMAN, Scriba.

GRIPSKERK, (Gr.) 19 Maart '02. Zondag 16 Maart werd onder leiding van onzen Consulnt den Welw. her Ds. Folkerts met alle stemmen alhier bij de Gerf. kerk beroepen de
Eerw. heer G. H. A. v.d. Vogte, Candidaat van Langenslag. Dat de Heer des oogtes, die ook dezer broeder straks in zijn wijngaard zal uitstooten, moge bewerken, dat we weldra het verblijdend bericht ontvangen, dat hij heeft besloten om de roeping te volgen, is de wensch en bede van kerkeraad en gemeente.

Namens den Kerkeraad,
S. v. D. SLUIS, Scriba.

BEDUM, 19 Maart 1902. Heden werd door den kerkeraad, van de gemeente A het volgende drietal predikanten opgemaakt. Alfabetisch: Dr. H. Bouwman, Hattum; Ds. A. Doorn Franeker; Ds. C. B. Schoemakers, Groningen.

Namens den Kerkeraad,
M. VELTHUIS, Scriba.

DIRKSHORN c. a. 20 Maart '02. Beroepen tot Herder en Leeraar bij de Gerf. kerk alhier, de Eerw. heer G. H. A. van der Vegte, Candidaat tot den H. Dienst te Langenslag.

Namens den Kerkeraad,
W. RUS, Scriba.

BAARLAND, 24 Maart 1902. Heden, na den middaggodsdienst, maakte onze geliefde Leeraar, de Welw. heer Ds. G. J. Hek-
kert, de gemeente bekend, dat hij de roeping naar de Belg. Evang.
Zendingkerk had aangenomen. Bekrone de Heere dit besluit met zijnen zegen en doe Hij ons in zijn heiligen wil berusen.

Namens den Kerkeraad,
J. P. ALLAART, Scriba.

WOMMELS, 25 Maart 1902. De Kerkeraad der Gerf. Kerk te Wommels heeft besloten, geen collectanten aanbeveling te geven, die niet minstens 3 weken te voren bericht hebben gedaan van hun komst. Zonder aanbeveling door of vanwege den Kerkeraad worden de collectanten niet door de gemeente ontvangen.

Namens den Kerkeraad,
A. S. VISSER, Scriba.

MARKEN, Maart 1902. De Kerkeraad der Gereformeerde kerk te Marken brengt langs dezen weg zijn hartelijken dank aan alle zusterkerken, die in antwoord op zijn circulaire van Juni l.l. door groter of kleiner bijdragen in den financiëlen nood dezer kerk voorziening hielpen aanbrengen. De Heere heeft ons gebrek willen vervullen. Hij vergelde uit

genade ook dit werk der liefde, aan deze kerk betoond.

Namens den Kerkeraad voord.,
J. P. KLAARHAMER, v. d. m.
K. VISSER, Scriba.

TERWISPEL, Donderdag 23 Jan. was voor de Gerf. kerk van Terwispeel een dag der vreugde. Deputaten der Classis Heerenveen hadden hoofdzakelijk voor ingezamelde liefdegaven daar een kerkgebouw gesticht en droegen dit aan haar over. Een van hen, Ds. Sybrandy, hield daarbij een schoone rede over Ps. 84 : 2, 3. De langbegeerde nieuwe kerk was nagenoeg vol mensen, maakte een uitnemenden indruk en werd met dankbetuiging aanvaard. Des avonds kwam wederom een groote schare feestelijk bijeen. Er bestond reden tot vreugdebedrijf. Een zeer arme gemeente ziet zich door weldadigheid van broeders en zusters van elders en door veel arbeid van Deputaten een nette en deugdelijke vergaderplaats bezorgen.

Allereerst Gode de eer, ook hiervoor, dat, als weer en regen niet tegenhouden, de kerk vol loopt. Maar voortvreeschen wij aan allen, die dit gebouw hielpen verrijzen, openlijk onzen dank toe te brengen.

Nu moet hieraan worden toegevoegd de mededeeling, dat Deputaten nog ruim f 200 te weinig hebben om de kerk geheel te kunnen betalen. Zij zouden zoo gaarne het ontbrekende spoedig ontvangen en zullen dan daarna publiek bekend maken: het is genoeg. Broeders en Zusters, zoudt gij nog een gave voor dit doel kunnen en willen missen? Penningmeester voor deze zaak is de heer P. A. Smilde te Heerenveen.

Nog zij gemeld, dat de Kerkeraad van K. van Ooijen te Gorredijk ontving f 10 voor nieuwe lampen in de kerk.

Namens den Kerkeraad der

Gerf. Kerk te Terwispeel,
G. NOORDHOFF, Praeses.
J. RUIJTER, Scriba.

Terwispeel 19 Maart 1902.

CLASSEN.

Classis Dordrecht.

De vergadering der Gerf. kerken in de Classis Dordrecht zal D. V. worden gehouden den 30sten April en, zoo noodig, den 1en Mei.

Stukken en punten voor 't Agendum worden ingewacht bij den eerstondergeteekende vóór of op 15 April a. s.

Namens den Kerkeraad der roepende kerk

van Heerjansdam,
Ds. D. POL, Pres.
T. v. GEMERDEN, Scriba.

Heerjansdam, 25 Maart '02.

Classis Enumatil.

Vergadering D. V. Woensdag 30 April. Stukken voor de Agenda moeten vóór 9 April gezonden worden aan Ds. W. H. Folkerts te Nijzijl.

H. SCHOLTEN, Corr.

PROVINCIEËN.

Prov. Synode in Overijsel.

Om te voldoen aan den wensch van enkele broeders zal D. V. de vergadering worden gehouden op den 11 Juni en wordt inzending der stukken verwacht vóór den 4 Mei.

Men wordt verzocht van deze verandering nota te nemen.

J. BOSCH Cz., Ser.

Provincie Groningen.

De Prov. Synode van Groningen wordt D. V. gehouden Woensdag 11 en zoo noodig Donderdag 12 Juni in de Ebbingekerk te Groningen voormiddag 10 uur.

Rekendag Dinsdag 10 Juni voormiddag 10 uur. Stukken voor de Agenda met de namen en woonplaatsen der afgevaardigden met bunne secundin te zenden bij den ondergeteekende vóór 15 Mei.

H. SCHOLTEN, Prov.-Corr.

Zuidhorn.

ONTVANGSTEN.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Collecten.

Oldekirk	f 5,27	Silvalde-Gendringen	f 2,25
De Lier	7,16	Vaserveeld	11,—
Hoorn	6,22	Vortien	5,37
Opperdoes	7,52	Winterswijk	1/2 c. - 7,29
Urk	25,—	"	11,58
Andijk	18,58	's Graveland	" - 1,02
Enkhuizen	32,88	Weesp B	" - 2,19
Medemblik	4,62	Muidenberg	" - 0,72
Rijsoord	5,—	Muiden	" - 0,97
Aalten A	17,57	Huizen	" - 3,15
" B	17,93	Nederhorst d. Berg	" - 1,29
Barchem	3,43	Naarden	" - 3,58
Doornburg	4,57	Weesp A	" - 5,28
Doetinchem	2,73	Gerkesklooster	" - 4,60
Geesteren-Gelselaar	17,05	Brielle	" - 6,36
Homburg	3,—	Heeg	" - 13,80
Lochem	3,75	Randwijk	" - 2,37

Contributies en Giften.

Door Ds. H. J. Heida Ez te de Leek, Corr. Cl. Enumatil, de contrib. uit Zevenhuizen, Corr. L. Benwing Hz, van Ds. C. W. de Vries f 1, J. Bandringa f 1, J. Hangelbroek f 1, H. Pool f 0,50, Tj. Bandringa f 0,50, E. Bossinade f 0,50, Wed. F. Rodenboog f 0,50, G. Appelhof f 0,50, A. v. d. Heide f 0,50, D. Leistra f 0,25, G. Rodenboog Jr. f 0,25, L. Benwing Hz. f 0,25, Wed. Alkema f 0,25, G. Buist f 0,25, Wed. v. Dijk f 0,25, J. Veenstra f 0,25, Wed. Pijpker f 0,25, G. Cazemier f 0,25, J. Huizinga f 0,25, K. Akkers f 0,25, Hendrik Buist f 0,25, J. Cobes f 0,25, G. van Wijk f 0,25, A. van Wijk f 0,25, E. Venema f 0,25, Jac. Bonnema f 0,25, W. Mulder f 0,25, W. Hollander f 0,25, Joh. Hummel f 0,25, C. v. d. Ploeg f 0,40.

Door Ds. A. H. Nieboer te Burum, Corr. Cl. Kollum, de contrib. van Ds. v. Liming te Gerkesklooster f 1.

Van Ds. J. Smallegange te Brielle, contr. f 1.

Door dhr. J. Bührmann te Amsterdam, de contrib. uit Amsterdam van B. J. Lindeboom f 50, Jonkv. E. J. A. de Martini Buijs f 25.

Ingekomen gift bij dhr. Goldschmeding f 5.

De Penningmeester
van de Theologische School,
DR. H. FRANSSEN.

Zwolle, 22 Maart 1902.

Voor de Zending o. Heid. & Moh.

Door Ds. Renting, 2 giften in de coll. te Winterswijk ex port f 6,95
Doornburg, B. DE MOEN,
24 Maart 1902. Quaestor.

N. B. Vermelding in „de Bazuin” geschiedt alleen op verzoek.

Voor de Zending op Soemba.

Ds. Krohn te Zoutkamp van een vriendin	f 1,—
Ds. Smitt te Assen, 1/2 coll. der Ger. kerk	- 35,—
Ds. Ploos van Amstel te Zwolle, gev. in de coll.	- 3,50
f 1 en f 2,50	- 1,—
Id. van J. en J. Marsman uit het spaarpotje	- 8,70
Id. van de Jonged.-veren. Maria en Martha	- 5,60
Id. busjes v. d. meisjes Helmig	- 4,—
Ds. Kuiper te Heerenveen van de Jonged.-veren.	- 5,—
Dorcas	- 4,—
Ds. Fokkens te Stadskanaal, gev. in de coll.	- 5,—
D. Friezenberg te Westereinden, coll. jaarf. Zang- veren.	- 4,52
Mej. T. Boanema te Middelstum van de Cents- veren. der Jonged.-veren.	- 75,—

J. DUURSEMA, Quaestor.

Uithuizen, 24 Maart '02.

Voor de Zending onder de Joden.

Met hartelijken dank ontvangen:
Van Ds. v. Loon te Amsterdam gevonden in de coll. der diaconie Gerf. Kerk. f 2,50
Van Mej. M. Brinkman-Baarschers namens den Zusterkrans: „Zant aan alle wateren” te Zutphen n 3,—
Van O. J. Sangers te Oosterend (Fr.) n 1,—

Met vriendelijke aanbeveling,

Rotterdam,
24 Maart 1902. N. KOORS,
Oostvestplein 65.

BIBLIOTHEEK.

Na de in Nr. 30, 1901, opgegeven boekwerken ontvangen wij in dank voor de Bibliotheek:

1. Van den Schrijver: Soembaneesche Woordenlijst door W. Pos.

2. V. d. S. De betekenissen van de Gereformeerde Belijdenissen voor de Wetenschap, rede gehouden op den Theol. Schooldag te Kampen, 2 Juli 1901 door Dr. Bouwman, predikant te Hattum.

3. V. d. S. De Profeet Daniël door C. v. Proosdij v. d. m. 1e Deel. Leiden D. Donner 1901.

4. Orgaan van de Christelijke Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland. Onder redactie van L. Bouman te Loosduinen e. a. Afh. 12

Vanwege mijn lichaamszwakte door de Curatorenverg. 3—5 Juli l. l. van dezen arbeid ontslagen zijnde, dien ik tot mijn spijt niet voltooid kon, zóó als ik er mij had op toegelegd, — breng ik hiermede aan Prof. H. Bavinck, — die, sinds Prof. v. Velzens emeritaat in 1890 Bibliothecaris zijnde, en sedert 1897 als directeur der Portefeuille-werken van het Prof. college, voor mij onmisbaar was — mijn hartelijken dank toe voor ZEws. bereidwillige inlichtingen en voortdurend onvermoeid en nauwgezet toezicht, dat, blijkens mijne ondervinding dezer vijf jaren, bij zooveel anderen professoralen arbeid niet genoeg kan gewaardeerd worden.

Tevens mijn dank, voor de hulp in de laatste maanden, aan den

W. edel. heer W. de Vries, te Kampen, Sablonière-kade 34,

aan wiens adres men voortaan alle aanvragen betreffende de Bibliotheek gelieve te richten.

C. MULDER.

Kampen,

21 Maart 1902.

PASCHEN.

Wat had Christus met den dood uit te staan? Hij was het leven zelf, dat alles deed leven. Wie was in recht op het leven Hem gelijk? Als Zoon van God rustten alle rechten Gods mede op Hem; gehoorzaam als Zoon des menschen kon hij leven en heerlijkheid voor zich opeischen.

Aangemerkt echter als drager van onze zonde, is Hij het recht om te leven kwijt. Zijn leven wordt Hij schuldig aan de gerechtigheid; het gericht eischt het als losprijs voor ons.

Hoe zal Hij het recht om te leven herwinnen?

Gewichtige, maar moeilijke vraag.

Zijn leven heeft als losprijs gediend; maar wordt een losprijs ook aan hem, die hem bracht, teruggegeven? Licht het niet in den aard der zaak, dat de gerechtigheid, die zijn leven eischt, zijn leven vasthoudt, in plaats van het Hem weer te geven? De dingen staan toch niet zoo, dat de straf der zonde enkel in het sterven bestaat, zoodat de dood zonder meer vrij maakt, en, zonder krenking van recht, onmiddellijk door eene herleving kan gevolgd. Integendeel; het vonnis van het paradijs levert ons over aan den „staat” des doods; het luidt niet slechts: gij zult lijk worden — maar gaat verder: gij zult stof worden; de gerechtigheid eischt eene bestendiging van den staat des doods; zij levert

ons over aan het verderf, zij verzet zich tegen onzen terugkeer tot het leven.

Wie meent, dat Christus ons door zijn dood vrij van straf had te maken, kan zich zijne opstanding onmogelijk verklaren; alsdan toch zou hij zijn leven voorgoed, in plaats van het onze, hebben moeten laten aan het recht Gods.

Maar in dat geval zou God Hem nooit tot den dood hebben overgegeven. Waarom heeft Hem de Vader lief? Omdat Hij zijn leven aflegt, opdat Hij het wederom neme.

Zou Hij zijn leven wederom kunnen nemen, dan moest Hij ons niet slechts vrijmaken van de verplichting om eeuwig te sterven, maar ons ook

het recht verwerven om eeuwig te leven. Eerst dan kan Hij opstaan uit den dood, als hij in zijnen dood ons ten volle gerechvaardigd heeft, zoo namelijk, dat Hij ons tot kinderen en erfgenamen Gods heeft gesteld, tot zulken, die van God behandeld worden, als hadden zij alle gerechtigheid volbracht. Immers berust het geheim der verzoening daarop, dat Christus zijns volks plaatsvervanger en vertegenwoordiger wordt bij God, om nu in hunne plaats en hierdoor te hunnen behoeve, alles te doen en te doen, wat zij tot voldoening aan het recht te lijden en te doen hadden. Daarom kan gezegd, dat onze staat zijnen staat bepaalt, zoodat Hij, na in deze nauwe verbinte-

nis met ons getreden te zijn, niet eer uit de dooden opstaan kan, vóór Hij ons uit den staat der strafpligtigheid tot den staat van rechtgebonden op het leven heeft gebracht.

Wij weten, dat het recht op het leven vrucht van gehoorzaamheid aan het gebod is. In dien weg nu heeft Christus voor de zijnen het levensrecht verworven, en hiermede het recht om zelf, in de hoedanigheid van vertegenwoordiger der zijnen, tot het onverderfelijk leven op te staan.

In dit licht krijgt het groote beteekenis, dat Hij zich, hoe vrijwillig ook, toch niet eigenwillig tot den dood heeft overgegeven, maar omdat Hij van den Vader hiertoe overgegeven was. Men legt gemeenlijk den na-

druk op de liefde van Christus tot de zijnen; het is wel, maar als men hierbij geen acht geeft op zijne gehoorzaamheid, als op het geheim van de volmaaktheid van zijn verzoevend werk, dan verwart men zich den blik. Ook loopt men dan gevaar om in Hem, zeer ten genoegen van de filantropen onzes tijds, die den mensch tegen God uitspelen, in Hem het model van den menschenvriend te zien, en God daarentegen den strengen rechter, die bloed moet zien, voor Hij tevreden is. Men kan dan ook nooit de Opstanding van Christus met het recht rijmen, en neemt er den troost uit weg, dien de hope er uit put, naardien Christus' opstanding alsdan niet meer is, dan de vrucht en het loon zijner in het sterven voor ons zich openbarende menschenliefde. Zien wij daarentegen in zijn offerdood, in het feit dat Hij in zijn lichaam onze zonde aan het hout draagt, het teeken van de volmaakte gehoorzaamheid, die als tegenwicht tegen onze ongehoorzaamheid en tot verwerving van levensrecht voor ten eeuwigen doode veroordeelde menschen werd geëischt, dan krijgen wij den rechten blik op zijne Opstanding. Zij wordt ons als bewijsstuk, dat wij in deze gehoorzaamheid gerechtvaardigd zijn, beide in stellingen en in ontkenningen zin, eene bron van zeer overvloedige vertroosting. Overgeleverd om reden van onze zonden, is Hij om reden van onze rechtvaardiging opgewekt.

In dit licht bezien, wordt ons de Opstanding meer dan een bewijs voor Christus' Zoonchap, te weten, eene gebeurtenis, die onze gemeenschappelijke rechtvaardiging, zoo onzichtbaar als zij is, tot zichtbaar en tastbaar iets maakt. Onze persoonlijkheid, aan het geloof verbondene rechtvaardiging schiet hare wortelen in het verleden, en is toepassing van wat voor eeuwen geschied is. Hoe vaste verzekerdheid mag dan de geloovige niet hebben van zijne verzoening met God, nu zijne rechtvaardiging op het gebied der zichtbare en tegenwoordige dingen overgegaan is.

Vallen wij dan aan de voeten van den Zone Gods neder om Hem te aanbidden, Hem, den eenige, die in ééne ure tot vloek en tot zegen worden kon; die al de zijnen met zich sterven en opstaan deed; die, schoon tot zonde gemaakt, gerechtigheid werd; die waardig is niet alleen van alle schepselen, maar van God zelven te worden geëerd; Hem de heerlijkheid in alle eeuwigheid!

VAN ANDEL.

MIJN AFSCHEID VAN „DE BAZUIN“.

Gelijk de *Hand. van de Curatoren der Theol. School* 1901, Artt. 9, 22 en 26 vermeldt, was ondergeteekende verplicht wegens voortdurende lichaamszwakte zijn ontslag aan te vragen van de functien, als Bibliothecaris en Red. van *De Bazuin* en *Het Kerkblad*, die hem sedert 1° Jan. 1897 als „Oud-Leeraar aan de Theol. School“ waren opgelegd; — hetwelk mij eervol is verleend, overeenkomstig de door de Kerken vastgestelde Bepalingen. Aan de laatste Cur. Verg. van 18 Jan. 1902 heb ik tevens moeten mededeelen, dat ik ook genoodzaakt was Kampen metterwoon te verlaten, weshalve ik van het vriendelijk aanbod om mijn arbeid aan *De Bazuin* en *Het Kerkblad* aan te houden tot mijn spijt moest afzien.

Zoo is dan onder het aanbiddelijk bestuur des Heeren voor mij de tijd gekomen, mijn afscheid te nemen van dit blad. Was mijn arbeid aan de Christelijke pers altijd van de derde en tweede nimmer van de eerste orde, toch is er een gevoel van beschamenden dank in mij, dat ik als kind der Afscheiding ook in dezen de Kerken en de Theol. School, en wel meestal door mij ongezocht, mocht dienen.

In 1857 was ik reeds werkzaam, als corrector en schrijver van vul artikelen nu en dan, aan *De Wachterstem* van Ds. F. A. Kok te Zullichem en Ds. H. Joffers te 's Gravenhage; terwijl Ds. A. F. Kok te Zierikzee, waar 't blad bij P. de Looze uitgegeven werd, Eindredacteur was.

Aan de Theol. School gekomen zijnde, zette de Eindredacteur voor 1867, Prof. H. de Cock, mij al dadelijk aan 't werk om een Feuilleton voor de Jeugd te schrijven.

Onder de eind-redactie van Prof. A. Brummelkamp in 1868 schreef ik nu

en dan een „Allerlei“ van nieuwstijdingen.

Meer geregeld en van wat meer beteekenis werd mijn taak, toen de Curatoren mij in Mei 1869 tot hulp van de redactie aanbevalen; toen medio 1869 *De Bazuin* vergroot werd en de *Ver. voor Geref. Onderwijs* mij de redactie opdroeg van de haar toegestane rubriek; — (terwijl *De Wekslem* tot 1875 menig artikel van mij, als Q. geteekend, opnam ter ondersteuning der staatkunde van Mr. Groen v. Prinsterer en zijn Onderwijs-program.)

De redactie dezer rubriek werd in 1879 door het bestuur van *Ger. Ond.* opgedragen aan Prof. D. K. Wielenga, toen predikant te Nieuwendijk en lid van het Hoofdbestuur.

In 1881 droegen de Curatoren mij de rubriek „Buitenlandsche Kerken“ op, waarvan ik in 1894, als niet-predikant zijnde, verder verzocht ontslagen te worden. In Nr. 14, 1895, nam Ds. H. Scholten deze taak van mij over, en ik leverde sinds *Varia* van binnen- en buitenlandsche wetenswaardigheden of een vul-artikel.

Het is thans noch de tijd noch de plaats om, vooral van de drukke jaren tusschen 1870 en 1886, in verband met de gevolgdde politiek de geschiedenis te schrijven. En een zeer kleine minderheid, onder de Anti-revolutionairen en Christ. Gereformeerden destijds, moet vooral voorzichtig zijn, nu gebleken is, dat ook hun *Marnix-Kiezers*-vereniging niet tegen den stroom kon oproeien; terwijl een „Christelijk Kabinet“ de restitutie-politiek van Dr. A. Kuiper in 1901 schitterend kroonde en bevestigde; — hoewel dezelfde bezwaren aan de orde blijven en de behoeften met de staats-subsidie gelijken tred houden, ja vermeederen, doch het stelsel moet nu doorwerken. Desalniettemin, ook bij verschil in practisch inzicht, bleef altijd de geloofsgemeenschap, die in 1892 door de goedheid onzes Gods versterkt mocht worden door één Kerkverband.

Sedert Prof. Brummelkamp, met wien ik het als niet een leidsman in de practische politiek altijd eens was, in 1875 H.-Redacteur werd, tot aan zijn dood 2 Juni 1888, nam ik de redactie telkens in zijne afwezigheid waar, tot aan de optreding van Ds. W. H. Gispen als zoodanig in Dec. 1888.

Daar met Ds. Gispen de H.-Redacteur buiten Kampen kwam te wonen, werd in zoverre de eind-regeling vanzelf ook geheel mijn taak. Doch de vertrouwensvolle, broederlijke verhouding van dezen waarden vriend sinds jaren her en ZEws. ijverig en altijd tijdijk verschaffen zijner kopieën maakte het mij zeer licht.

Zoo ging het ook sedert 1900, toen Prof. Bavinck H.-Redacteur werd. Ja nog lichter werd mij de taak, nu wij elkaar telkens zoo noodig, zelfs als geburen, konden raadplegen. Helaas, eene korte vreugde.

Met dit overzichtje moet ik besluiten. „*De Bazuin*“ heeft ook zeer weinig plaats voor persoonlijke woordjes.

Hoe gering mijn arbeid in die 35 jaren was, den Heere zij er dank voor, en Hij vergeve genadiglijk alle groote en kleinere fouten in dezen begaan. Waarvoor ik ook verschooning inroep bij allen, met wie ik in aanraking kwam.

Mijn gevoeligen dank aan de Curatoren der Theol. School, die mij zoovele jaren met de opdracht mijner taak vereerden. Mijn oprechte dankbetuiging aan de twee laatste H.-Redacteurs Ds. W. H. Gispen en Dr. H. Bavinck voor hun vriendschappelijke omgang.

Niet te vergeten tevens alle broeders Medewerkers. Vooral de buitensteedsche DD. J. W. A. Notten en J. v. Andel en H. Scholten — die nimmer op zich lieten wachten en altijd stukken in voorraad gaven. Alsmede de Professoren Noordtjiz, Wielenga en Lindeboom in Kampen.

Mijn dank ook aan den Uitgever den heer S. van Velzen Jr. (nu lid der Eerste Kamer) en de drukkerij van den heer W. E. J. Tjeenk Wilink te Zwolle tot medio 1879. Voorts de drukkerij van den heer Laurens van Hulst te Kampen (onder den Uitgever H. Bultens te Winterswijk.) En nu het laatste, sedert 1886 de drukkerij van den heer G. Ph. Zalsman, sinds medio 1893 ook Uitgever. Voor aller gedienselijke bereidvaardigheid in het gemakkelijk maken van elkanders werk en bestuur heb ik niets dan lof.

De Heere zegene voorts allen in elks taak, van gezellen tot patronen en schrijvers.

En bovenal, moge het den Hoofd-Redacteur Dr. H. Bavinck gegeven worden, nog lange jaren *De Bazuin* te redigeren als „Stemmen uit de Gereformeerde Kerken, uitgegeven ten voordeele der Theologische School;“ voor de uitbreiding van Gods Koninkrijk en de Gereformeerde Kerken en van de opleiding tot hare dienaren des Woords. Totnogtoe is gansch nog niet gebleken uit het abundantental, uit de opbrengst voor de Theol. School en de adverteeringen, dat dit oudste Christelijk blad, 't welk eerlang zijn Vijftigsten Jaargang zal vervullen,

overtollig of verouderd is, naast *De Heraut* en andere organen in de Geref. Kerken. Gebruike de Heere dit Geref. blad nog lange als een middel tot lof zijns Naams, en tot ons aller betrachting van zijn Woord en van onze Belijdingen.

C. MULDER.

Kampen,
21 Maart 1902.

EEN EERVOL EMERITAAT.

Zoals uit bovenstaande mededeeling blijkt, treedt met dit nummer van *De Bazuin* de heer C. Mulder als haar mede-Redacteur af, en tevens als Redacteur van *Het Kerkblad* en als Bibliothecaris der Theol. School.

Een merkwaardig stuk historie van de Theol. School wordt met zijn aftreden afgesloten, gelijk het met zijn optreden in 1866 geopend werd. De Theologische School werd in 1854 opgericht uit practische behoeften. Zij had een klein en eenvoudig begin, en sloot zich nauw bij het leven der gemeenten aan; zij streefde niet naar hooge dingen, maar bedoelde alleen, om aan de Kerk dienaren te verschaffen, die het Woord Gods verkondigden met vrijmoedigheid en in eenvoudigheid des harten.

Maar toen de Kerk zich uitbreidde en ontwikkelde, ontwaakte ook vanzelf de behoefte aan eene bredere en meer algemeene vorming. Latijn en Grieksch waren bij de voorbereidende opleiding tot den dienst des Woords niet genoeg, ook de moderne vakken van talen, wiskunde enz. dienden beter dan tot dusver tot hun recht te komen. De benoeming van den heer Mulder was een bewijs van het ontwakend besef, dat eene goede, litterarische vorming voor den aanstaanden dienaar des Woords beslist noodzakelijk was.

In de betrekking, waartoe de heer Mulder aan de Theol. School geroepen werd, is hij jaren aaneen voor eene groote schaar van Studenten tot een rijken zegen geweest. Hij was een man, die op velerlei terrein zich thuis gevoelde en alwat men hem opdroeg met nauwgezetheid en ijver ten uitvoer bracht. En wat werd hem niet opgedragen? Niet alleen had hij wekelijks een buitengewoon groot aantal lessen te geven in verschillende vakken; maar tegelijk was hij jaren lang Secretaris van het Docenten-college, Medewerker van *De Bazuin*, Hulpenningsmeester van de Theol. School, en had bovendien nog telkens allerlei kleine maar toch tijd en zorg vereischende werkzaamheden te verrichten, waartoe een man van zijne veelzijdigheid en nauwkeurigheid door Curatoren en Docenten gaarne geroepen en aangewezen werd.

Tot het jaar 1897 toe was de heer C. Mulder in deze weinig bepaalde maar toch belangrijke en werkzame betrekking aan de Theol. School verbonden. Zijne lessen, die met het nuttige steeds het aangename verbonden, leven in de dankbare herinnering zijner discipelen voort. En zijne hulpvaardigheid, belangstelling en toewijding zijn aan alle Curatoren, Hoogleraren en Studenten bekend.

Maar toen in het jaar 1897 de nieuwe regeling werd ingevoerd, nam de heer Mulder afscheid als Leeraar. Zijne benoeming en zijn werkkring hadden zelf den nieuwen toestand voorbereid en er als het ware den overgang toegevormd. Maar toen die nieuwe toestand intrad, achtte hij, ook met het oog op zijn leeftijd en gestel, den tijd gekomen, om den onderwijzenden arbeid aan de Theol. School neer te leggen.

In het Gymnasiale gareel kon een man van zijne vrijheid niet loopen. De nieuwe regeling eischte andere menschen en meer georganiseerde krachten. Sedert 1897 was de heer C. Mulder daarom nog alleen werkzaam als Bibliothecaris der Theol. School en als Redacteur van *De Bazuin* en *Het Kerkblad*.

Maar ook in deze betrekkingen heeft hij aan School en Kerk vele goede diensten bewezen. Met name zeggen wij hem namens allen, die aan *De Bazuin* verbonden zijn, hartelijk dank voor al de moeite en zorgen, die hij zich voor dit blad heeft willen getroosten. Vooral de Hoofdredacteur, dien hij steeds met raad en daad terzijde stond, voelt zich tot warme erkentelijkheid voor zijne trouwe hulp en vriendelijken steun verplicht.

Met zekeren weemoed zien wij thans onzen vriend en broeder afscheid nemen van de Theol. School, van de redactie der *Bazuin*, van de plaats, waar hij jarenlang met de zijnen in allerlei lief en leed heeft gedeeld. Het oudere geslacht is met hem heengegaan. De Haan, Van Velzen, Brummelkamp, de Cock zijn reeds in den Heere ontslapen, en thans heeft ook de heer Mulder, die hun het eerst ter hulpe bij het onderwijs toegevoegd werd, zijn arbeid aan de Theol. School nedergelegd. Maar hij mag terugzien op een welbesteed leven en zich verzekerd houden van den warmen dank en de blijvende vriendschap van hen allen, wier kring hij thans verlaat. Moge God het hem geven, om nog vele jaren te genieten van de rust,

welke hem door de Kerken van harte gegund wordt, en om ook in die rust nog, naar de mate van zijn leeftijd en krachten, werkzaam te zijn in het belang van Gods Koninkrijk, met name nog in het belang van Kerk en School, die steeds bezeten hebben en nog bezitten de liefde van zijn hart.

BAVINCK.

CHRISTUS HEEFT OOK GELEDEN.

„Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen.“
I PETR. 3 : 18.

III.

Het leven van Jezus was een onschuldig lijden, wijl Hij niets onbehoorlijks heeft gedaan. Hij was mensch als wij; doch zonder zonde. Hij was deelgenoot onzer eindige, af hankelijke natuur, maar heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. »Deze heiligheid was afgebeeld door de gouden plaat van den Hoogepriester des Ouden Verbonds, waarop gegraveerd was: »de heiligheid des Heeren.« Wel nam Jezus ons vleesch en bloed aan, wel kwam Hij in de gestalte van een dienstknecht, maar Hij bezat eene oorspronkelijke heiligheid. Geboren uit eene maagd, ontvangen van den Heiligen Geest, was Hij in het Verbond met Adam niet begrepen, en op »het heilige«, dat uit Maria geboren werd, moet de diepverderende uitspraak des dichters niet worden toegepast, hoe ook overigens allen geldende: »in zonden ontvangen en geboren.« Vrij van Adams zonde, had Hij aan haar schuld geen deel, was Hij van haar smet afgezonderd. »Uw heilige«, zong de dichter, »zal geen verderving zien.« Die heiligheid heeft Hij geopenbaard. De goede boom bracht goede vruchten voort. Volmaakt heilig kwam Hij ter wereld, volmaakt heilig leefde Hij. De verleidingen der wereld en des Satans hadden geen bondgenoot in zijn hart en konden geen doortocht tot dat hart zich banen. Onder de menschen verkeerde Hij steeds met heiligen ernst. Zijne gedachten waren een hemel in de ziel, zijne woorden immer met zout besprengd, zijne daden verheerlijking van Gods wet. Onder vrienden en vijanden, bij droefheid en smart, altijd bleef Hij zichzelf gelijk, altijd het beeld van smettelooze reinheid vertoonen. De Hosannah's vervoerden Hem zoo min, als de kruiskreten Hem mismoedig maakten. Die reinheid was vereischte in der zondaren Heiland, maakte deel van zijn Middelaarsarbeid uit, wordt toegerekend in zaligende kracht.

De onbegrijpelijk nauwe vereeniging der Goddelijke met de menschelijke natuur tot eenheid des Persoons, de invloed der Goddelijke op de menschelijke natuur van Christus maakte bij den tweeden Adam het vallen onmogelijk. Dat niet kunnen zondigen van Christus was waarborg voor de vastheid van het genadeverbond.

Niets kon den glans van Jezus' onschuld vbleeken. Traden valsche beschuldigers op, zij weerspraken elkander. Word een discipel verrader, hij kwam in wanhoop weder. Wilde een rechter vonnissen, hij vond geen schuld. Rukte een beulenhond Hem het kleed van de schouders, Hij bleef de gehoorzaamheid aan God, den gordel zijner lendenen behouden. Waren de jongere gevlucht, een moordenaar geeft Hem eer. Zijn de smarten vele, klimt de nood, Hij deinst niet terug. De bitterste teugen drinkt Hij zonder tegenspraak uit; bij diep gevoel houdt Hij den moed des geloofs, en hoe ook het lichaam is gekluisterd, het menschelijk vernuft zich als 't ware uitput om Hem te hoonen, smaadheid aan smaadheid te voegen en de grievendste pijn te vermeederen, hoe zwaar Hem de hand van Gods wreekende gerechtigheid drukt, zijn geest is in geen boeien te knellen, het gebed niet van zijne lippen te weren, en de innige betrekking op den Vader zoo min uit zijn hart te rukken als men Hem den adelbrief zijner grootheid ontnemt.

Petrus zegt dan ook, dat Hij »rechtvaardig«, als een rechtvaardige, onschuldig geleden heeft. Wel klaagt Hij in een der Psalmen: »Kwaden zonder tal hebben Mij omgeven, mijne ongerechtigheden hebben Mij aangegrepen, dat Ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijn hoofds.« Maar deze zonden waren zijne eigene niet; maar vreemde zonden, welke Hij de zijne noemde, wijl zij Hem werden toegerekend. Wij weten, dat toerekenen beteekent: iemand als de eigenlijke, persoonlijke oorzaak eener daad beschouwen, en hem dienovereenkomstig behandelen, al is het ook, dat hij die daad niet verricht, noch aanleiding tot haar gegeven heeft. In de Schrift komt het woord toerekenen dikwerf voor. Nergens is de toerekening merkwaardiger en vruchtbaarder in gevolgen dan bij Adam, zoowel bij den eersten als bij den tweeden. Wat den eersten Adam en zijne

daad in het Paradijs aangaat, leert ons de Schrift, dat door de ééne zonde van éénen mensch de dood (in al zijn omvang) in de wereld gekomen en tot alle menschen doorgedrongen is. Wij stemmen toe, dat deze leer aanleiding tot allerlei vragen geeft, hard is voor ons natuurlijk verstand, maar al onze ergenissen zijn niet in staat der waarheid haar karakter te ontnemen. Wij schepden haar niet, maar vinden haar, en zijn ter duurste verplicht haar te gehoorzamen met geheele en gevoelige verloochening van vleesch en bloed, dat niet begrijpt de waarachtige wegen Gods. Gezegend is de toerekening van Christus. Hoogst opmerkelijk is het bekende woord der Schrift: »Dien die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardig Gods in Hem.«

Op het leerstuk der toerekening moet bij de beschrijving van den Christelijken godsdienst, en bij de overdenking van het lijden van den Heere vooral gelet worden. Zij het steeds onze bede, dat de H. Geest ons recht inleide in deze verborgenheid der godzaligheid.

De lijdende Christus betaalde eene vreemde schuld, welke Hij voor zijne rekening genomen had. En deze daad was zoo gewichtig, dat God als 't ware vol verwondering vraagt: »Wie is Hij, die met zijn hart borg wordt om tot Mij te genaken?« Hooft des aangaande Jesaja: »De Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen, als dezelve geëischt werd, toen werd Hij verdrukt.« — Hooft den Heiland zelven: »Ik geef mijne ziel tot een rantsoen voor velen.« — Hij torste de zondeschuld voor al de zijnen, voor allen die door Hem tot God gaan, die door Hem tot God gebracht worden. Hier echter komt de vraag zoo zeer niet te pas, of de verzoening algemeen of bijzonder is. Voor hen, die vaardig zijn tot onrecht, heeft de Christus geleden. Wij kunnen ijveren voor de leer der kerk, de leer der verkiezende liefde Gods, en inderdaad gekant zijn tegen de benaming: onrechtvaardigen. Om met die benaming van harte eens te zijn, is niets minder noodig dan verneederd te zijn onder de krachtige hand Gods; zoodat wij als een goddelooze, als een, in wiens vleesch geen goed woont, als een gansch melaatsche, als de eerste onder de velen, die voor God verdoemelijk zijn, ons zoo zeer wegwerpen in de verlorenheid eener verloren wereld, dat het zalig worden vrij, onverdiende genade wordt.

Augustinus riep eens uit: »O wonderlijke toestand van zaken! O onuitsprekelijke bestelling der verborgenheid! Een onrechtvaardige zondigt en een rechtvaardige wordt gestraft; een schuldige misdoot, en een onschuldige wordt geslagen; een goddelooze vertoont, en een godvruchtige wordt veroordeeld; hetgeen een kwade verdient, lijdt een goede; hetgeen de knecht misdrijft, betaalt de heer; hetgeen de mensch begint, draagt God.«

Dat lijden was het lijden van den Hoogepriester des Nieuwen Testaments, die priester en offer tegelijk was, en verscheen om de ongerechtigheid te verzoenen, de zonde te verzegelen, de eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en alzoo al datgene te verwezenlijken, wat het Oude Verbond onder beelden had afgemaald.

Zijn geheele leven was een lijdend leven. Toen Hij nog onder het moederhart rustte, werd tevergeefs voor Hem in Bethlehem een herbergzame woning gezocht. Geen plaats voor Hem in Bethlehem, dat was de voorspelling van wat Hem wachtte. Geen plaats voor Hem in het hart, in het Joodsche land, op de aarde, geen plaats dan de plaats des gericht. Vijanden vervolgd den Hem en vrienden vermeederden zijne smart.

O! in een wereld van zondaren zijn tegenstand en miskenningen niet te ontvlieden; maar dubbel zwaar valt het kruis door vrienden, wier trouw schipbreuk leed, ons te dragen gegeven. Wat heeft Jezus gevoeld, toen Petrus Hem miskende! Lijdende voor de zonde, droeg Hij haar straf. De God aller genade had zijn toorn uitgestort, over dien, die Hem nooit had beleedigd. Gods toorn! denk aan het lot der gevallen geesten, aan den vreeselijken doop, die de bewoners der eerste wereld heeft weggespoeld, aan den regen van gloeiend sulfer over Sodom en Gomorra gestort; aan dien eindeloozen nacht van jammer in de hel, en gij verstaat eenigermate, wat diepte van ellende ligt opgesloten in dit woord: »Christus heeft eens voor de zonde geleden!« En zoo gij het recht verstaat, aanbid uwe ziel de macht der liefde, die zoo veel leeds voor u verduren wou.

NOTTEN.

(Wordt vervolgd.)

AAN EEN JEUGDIGEN AMBTGENOOT.

AMSTERDAM.

Waarde Broeder,

In het begin van mijn vorigen brief sprak ik van „zachtmoedige onderwijzing”, zoo noodig om in de gemeente vruchtbaar te verkeren. Er staat echter gedrukt: „onderwerping.” Gij hebt dit hoop ik zelf onder het lezen en uit het verband al verbeterd.

De uitdrukking: „zachtmoedige onderwerping” heeft niet veel zin.

Voor al niet ten aanzien van Calvinisten. Zachtmoedige onderwerping was, zoover mij bekend is, nooit eene hooffdeugd of eene kenmerkende eigenschap van de Calvinisten.

Een zachtmoedige Calvinist is iemand, dien men draagt, omdat hij nu eenmaal zoo is. Maar een „stoere” Calvinist wordt geacht van de echte soort te zijn, een man voor wien men respect heeft, wiens woord invloed uitoefent, en wiens voorbeeld men gaarne volgt.

Vandaar zeker ook het verschijnsel, dat jonge menschen tegenwoordig zoo stoer voor den dag kunnen komen, en met zooveel autoriteit zich over de moeilijkste kwesties uitlaten.

Ik geloof echter, dat stoer te zijn en zichzelf stoer te maken twee onderscheidene zaken zijn, die nog al verschillen.

Men zij stoer tegenover de leugen en de zonde, maar de kleinen en zwakken in de gemeente onderwijze men met zachtmoedigheid.

Ook bedenke men, dat sommige liturgische gebruiken, ook de beredeneering en het op den voorgrond stellen van sommige leerstukken, bij den tegenwoordigen stand en samenstelling der kerken, vooral aan oudere leden der gemeente, vreemd voorkomt, en dat het hun pijnlijk aandoet van vaak jeugdige lippen te vernemen, dat denkbare en gebruiken, die hun van der jeugd aan zijn ingescherpt, en waaraan zij geheel gewoon geraakt waren, door de Gereformeerde beginselen veroordeeld worden, en dat het eigenlijk zoo is en zoo moet, als het thans begrepen en toegepast wordt.

Zelf heb ik hooren bestrijden en veroordeelen en zien afbreken 't een en ander, waaraan ik ijverig medegearbeid had, om het tot stand te brengen.

Wat dit een pijnlijke ervaring is, weet ik bij ondervinding. Maar als God ons een weinig verstand gegeven heeft, dan begrijpen wij, dat de ideeën marcheerden, en dus ook de practijk niet stilstaat. Om geschiedenis te maken is het niet voldoende een duivenaard te hebben, men moet ook iets van de slang bezitten. Zonder dit laatste kan men niet groot zijn in het openbare leven. Wie op den gladden weg van het publieke leven wil rijden, moet zorgen, dat zijn paarden scherp staan. Zoo is het nu, zoo was het steeds, en zoo zal het wel blijven, zoolang deze bedeling duurt.

Een ongeluk van deze tijden acht ik het echter, dat iedereen groot wil zijn. Men is niet tevreden met een Calvin de zooveelste te wezen; men corrigeert zelfs den Hervormer. Bewust of onbewust beweegt men zich op de lijn van wijlen den hoogleeraar Scholten, die bevestigde: het is niet de vraag, wat Calvin geleerd heeft, maar wat hij krachtens zijne beginselen had behooren te leeren.

Van Calvin gesproken. Gij zijt toch zeker ingeteekend op het werk van *Doumergue*, hoogleeraar te *Montauban* over: Calvin's jeugd, jongelingsjaren, omzwervingen, bekeering en eerste optreden als Reformator, door *Dr. W. F. A. Winkel*, op voortreffelijke wijze uit het Fransch vertaald, en door den heer Kirchner te Amsterdam uitgegeven?

Mocht dit niet het geval zijn, dan raad ik het u toch sterk aan, zonder te vreezen eens het verwijt te moeten hooren, dat ik u een slechten raad heb gegeven.

Uit dit boek leeren wij Calvin kennen in zijn worden, niet alleen wat zijn uitwendige levensomstandigheden betreft, maar ook het worden van zijn geestelijken mensch, zijn inwendig leven. Wij zien hem in de lijst van zijn tijd, als kind van zijn tijd, en we maken kennis met een aantal mannen, die werkten aan de geschiedenis van zijn tijd, grooten en kleinen, goeden en kwaden. Wij leeren er uit, dat Calvin stoer was tegenover de vijanden der waarheid, de leugen, en de zonde; maar ook dat zijne vriendschap teeder en innig was, dat hij niet lichtelijk iemand, die eens zijn vriend was, losliet, ook al was er reden genoeg om den onwaardige los te laten. Met vaderlijke en herderlijke teederheid was de Hervormer jegens de kleinen en zwakken en wankelenden vervuld, meer toegevoegd dan men tegenwoordig wel eens geoorloofd acht.

Het is een boek vol levende beelden van een aantal mannen van beteekenis, die tot Calvin in nauwere of meer zijdelingsche betrekking stonden, mannen die bewust of onbewust, als vrienden of als vijanden, de geschiedenis van dien tijd

mede helpen maken, meestal op wetenschappelijk en godsdienstig gebied.

Zoo leert het ons ook het leven in die dagen kennen, vooral het studentenleven. Wat was de studeerende jongelingschap, in die dagen, arm en vuil, en hoe treurig stond het met de wetenschap zelve, in het vermaarde Parijs, geschapen! De jongelui zaten zoo dik in het ongedierte dat het, in 't hospitium, verboden was aan tafel, onder het eten, op 't hoofd te krabbelen.

Toen een discipel van de Parijsche Hoogeschool eens bij *Erasmus* kwam, en deze zeide: gij hebt zeker veel wetenschap uit Parijs meegebracht, luidde het antwoord: wetenschap niet, maar wel luizen.

Onze hedendaagsche studenten zijn millionairs en koningen, vergeleken bij de lieden uit die dagen.

En toch was het toen de tijd van krachtige helden op geestelijk gebied, en van groote karakters. Hoe blonk toen de majesteit van den geest over en boven de stof, en welk een kracht ging er uit van het geloof aan de wezenlijkheid van de onzichtbare dingen!

Zulke boeken leeren ons het onderscheid van de tegenwoordige tijden en de tijden van de groote reformatie eerst recht voelen. Nu klaagt men over gebrek aan karakter, gebrek aan menschen; terwijl aan de andere zijde middelen worden aangewezen, en in toepassing gebracht, om overbevolking tegen te gaan!

Toen was de grondtoon nog: het leven is meer dan het voedsel. Nu wordt, meer en meer, de grondgedachte van het algemeene streven: het voedsel is meer dan het leven.

En zoo schijnt het wel, dat de mensch in den strijd om het leven, bestendig geworpen wordt van het eene uiterste in het andere. De middeleeuwen hebben, onder de heerschappij der gedachte van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid, miljoenen zielen in de gemeenschap der eenwige dingen doen leven en sterven. De tijden, in welke wij leven, doen miljoenen menschen in de gemeenschap der zichtbare dingen leven en sterven als — de beesten, die vergaan.

Het is eene onbeschrijfelijk smartelijke gedachte, dat negentien eeuwen na de verschijning van Christus op aarde, degenen die naar zijn naam genoemd zijn, die het beste, wat zij bezitten, aan die verschijning te danken hebben, als uitkomst van wetenschappelijk leven en streven, en vrucht van hoog ontwikkelde beschaving, niets meer weten dan dat zij dieren zijn, ontwikkelde, gedresseerde dieren, en die ontwikkeling steeds voortgaat onder de heerschappij der toongevende gedachte van: rijkdom, wellusten en gezagloosheid.

Zal deze dier-mensch der twintigste eeuw gered kunnen worden door het altruïsme?

Ik geloof het niet.

Als het bloed van Christus onrein wordt geacht, zal de geest van Tolstoi de menschheid niet kunnen redden en behouden van verderf en ondergang.

Het altruïsme, het tegenovergestelde van de zelfzucht, zal wel verzachting in het lijden, hier en daar, aanbrengen, maar redden kan het niet, zelfs niet altijd van de tijdelijke ellende. Het mensch-dier kan en zal zijn aard niet veranderen, zoo min een luipaard zijn vlekken kan doen verdwijnen. Het domme en zwakke moet, in den strijd om het leven, zonder Christus, te gronde gaan.

Als wij deze dingen bedenken, hoe klein worden dan onze onderlinge hachelarijen!

Dunkt u dit ook niet?

Steeds de uwe,
W. H. GISPEN.

VERKLARING EN MEDEDEELING.

Van onderscheiden zijden wordt mij gevraagd, waarom ik de vorige week in mijn: „Waarom niet geteekend?” het ontwerpcontract ook niet met een enkel woord besproken heb uit een financieel oogpunt. Ik liet dit na, niet omdat ik dit zonder betekenissen acht, maar omdat ik het voorhands nog niet noodig rekende, wijl ik eerst in hoofdzaak en kort mijne bezwaren van anderen, en hooger en aard onder de aandacht wilde brengen. Bovendien, ik breng niet gaarne alles zoo in 't publiek ter sprake, waar tot bespreking een betere gelegenheid kan verkregen worden. Om diezelfde reden zal ik mij dan ook, zooveel mogelijk, van verdere polemiek in het openbaar tegen opmerkingen van Broederen onthouden. 't Is mij niet te doen om ruimer te maken of agitatie te verwekken. Maar aan bemaantelen van den ernst en 't gevaar der beslissing voor de kerken doe ik evenmin mede. Wat ik slechts beoog is om, zoo eenigszins doenlijk, ook anderen, die zich niet met het concept kunnen vereenigen, gelegenheid te geven in behoortelijke vorm van hun gevoelen aan de kerken te zijner tijde te doen blijken. Wat ik tot dusverre in onze bladen las, heeft mij te meer van de noodzakelijkheid ervan overtuigd.

Dat aan zulk eene samenkomst bij velen

in 't midden der kerken behoefte bestaat, is mij overvloedig gebleken. Van alle kanten, zoo van kerkeraden als ambtsdragers en leden, gewerden mij verzoeken tot het houden van eene vergadering na de Paaschweek.

Welnu, wij zullen er in de vreeze des Heeren toe overgaan. In overleg met een paar Broeders werd vastgesteld, dat eene vergadering van hen, die zich niet met het ontwerpcontract kunnen vereenigen, zal gehouden worden te Utrecht op Woensdag den 9den April des morgens te kwart over elfen precies.

Aan allen, die mij reeds hunne instemming betuigden, of nog tot uiterlijk Woensdag 2 April zullen betuigen aan mijn adres te Kampen, zal nader bericht van een en ander verzonden worden op Vrijdag 4 April. Geve de Heere maar zijnen zegen!

NOORDTZIA.

Kampen,
26 Maart 1902.

Politieke Beschouwingen.

De berichten in de laatste dagen ons uit Zuid-Afrika geworden over mogelijke vredesonderhandelingen hebben de wereld, pro- of niet pro-boers, in groote beweging en spanning gebracht.

Door de Nota, vanwege onze Regeering voor eenigen tijd aan Engeland gezonden, is voor de Regeering van Engeland zelf een achterdeur geopend om gemakkelijker en rechtstreeks met de Boeren-vertegenwoordigers in Z.-Afrika over den vrede te kunnen onderhandelen. En sinds Vrijdag j.l. wordt daartoe van deze gelegenheid althans voorbereidend gebruik gemaakt. Schalk Burger, de waarnemende President van Transvaal, kwam Zaterdag met andere Bewindslieden in Pretoria per extra-trein aan om, na Kitchener gesproken te hebben, naar Steyn, Pres. v. d. Vrijstaat, af te reizen. Meer weten wij heden Woensdagavond nog niet. Doch dit weinige is genoeg om ons aanvankelijk te verblijden. Want al zouden ook de pogingen niet slagen, zooveel is zeker, dat in Engeland, zelfs bij de Regeering, het verlangen naar den vrede veel groter wordt. De finantiën raken zoo in de war, de verliezen aan menschenlevens houden zoo aan, de soldaten, die men slechts naar Afrika kan zenden, worden toch zoo min; en daartegenover: de volharding der Boeren is zoo taai, hun tactiek zoo zegerijk, de steun die zij uit en in de Kaapkolonie ontvangen zoo indrukwekkend, dat velen in Engeland meer de oogen opendoen en nog meerderen zeggen: 't Kan zóó niet langer.

Dat Schalk Burger alleen uit kracht van benarde positie in 't Lijdenburgsche tot deze onderhandelingen zou overgegaan zijn, is slechts een Engelsch praetje tot bemanteling ervan, dat zijzelven de aanleiding er toe gaven; nog meer dan ten vorigen jare met Botha. Bovendien, de stand van zaken is nergens te vinden den Burgers ongunstig. L. Botha houdt zich staande in Vrijheid; de beweging tegen Chr. Botha bij Ermelo mislukte; de Wet ontkwam, en in 't rondom hem zoogenaamd door de Engelschen driemaal schoen gevegd gebied werd pas weer een konvooi overrompeld en ten deele ingepikt door de Vrijstaters; De la Key triumfeerde, en French kan de uitbreiding van den opstand in de Kaapkolonie niet meester worden.

Van wapenstilstand is intusschen nog geen sprake. Kitchener zette inmiddels zijne schoonoorma tegenover De la Key door. Maar deze was met zijne mannen reeds weg; slechts een rustkamp van Burgers werd ingepakt. Doch, genoeg ditmaal. De zaak der Burgers staat niet wanhopend. Geve God, dat ze weldra hunne onafhankelijkheid, al is 't beperkt, verkrijgen en gansch Z.-Afrika herademe in vrede!

NOORDTZIA.

Buitenlandsche Kerken.

Spanje. — De predikant Theodoor Fliedner, zoon en opvolger van Fritz Fliedner als leider van den arbeid tot verbreiding van het Woord Gods in Spanje, heeft eenige bemoeiigende mededeelingen gedaan. Hij heeft deze gezonden aan het bestuur van den „Evangelischen Bond” in Duitschland, die vroeger Fliedner naar Spanje gezonden heeft en sedert zijn arbeid krachtig gesteund heeft. De zoon erkent met dankbaarheid, dat de Duitse Christenen het werk, dat zijn vader hem en zijne mede-arbeiders nagelaten heeft, steeds blijven steunen. Hij had tot zijn blijdschap en bemoediging zelfs mondelijk en schriftelijk van onderscheidene vrienden de belofte ontvangen, dat zij de erfenis van vader Fliedner met dubbele trouw zouden helpen verzorgen.

Wat voor den evangelie-arbeid in Spanje, dat van alle landen zeker het meest onder de heerschappij van Rome gebukt gaat, gedaan en geofferd wordt, is niet vruchteloos.

Fliedner zegt, dat vele Spanjaarden verlangend uitzien naar het oogenblik, waarop zij het „clericalc juk” kunnen afschudden. Godsdienstige aangelegenheden worden zelfs in regeringskringen besproken. Onlangs was aangekondigd, dat in den Senaat besprekingen gehouden zouden worden over den godsdienstigen toestand des volks in verband met de z.g. n. geestelijke orden.

Negen bisschoppen kwamen ook in de vergaderzaal en eischten voor zich en de hunnen privileges, zooals het recht, om in alle staatsaangelegenheden mede-zeggenschap te hebben. Deze kerkvorsten beweerden, dat de geestelijke orden tot het wezen van den godsdienst behooren, dat dus zonder deze een toestand van godsdiensteloosheid geboren wordt, en dat God alleen deze opheffen kan. De staat moet deze in elk opzicht steunen, en moet tevens van ieder, die eenig ambt begeert, een bewijs vorderen, dat hij met de leer en beginselen der Roomsche kerk bekend is. Die verplichting ligt op den staat, omdat hij Roomsch is. Deze heeren hadden

nog maar wat verder moeten gaan en eischen, dat ieder staatsambtenaar een eed van getrouwheid aan de bisschoppen moest afleggen.

Wat Fliedner verder mededeelt, bewijst, dat het Woord Gods, dat daar gebracht wordt, niet ledig wederkeert. Hij zegt: „Het getal van onze scholieren neemt toe. Onze Duitse onderwijzer Ruppert verklaart, dat hij nog nooit zooveel kinderen gehad heeft. De schoollokalen worden te klein. Sedert eenige weken hebben wij op het Gymnasium een leerling der Jezuiten, die door zijn vader tot ons gebracht is, omdat hij niet wilde „dat zijn zoon in leugen en huichelarij zou opgevoed worden. Twee pleegzonen van een dokter zijn sedert verleden herfst op onze kostschool. Wij krijgen langzamerhand de kinderen van de hoogere standen, gelijk mijn vader dat verwacht heeft. Reeds hebben wij er ruim 60.”

De ontvangsten nemen in weerwil van de drukkende omstandigheden op maatschappelijk gebied langzaam toe. In Madrid, Eskorial, Besullo en Camillas is het getal leerlingen te zamen meer dan 500.

„Een Markies — zegt Fliedner ten slotte — uit de provincie Soria heeft zelfs om een Protestantschen predikant gevraagd, en onze Bijbelbode, die met zijn ezel van plaats tot plaats trekt, meldt van een honger en dorst naar Gods Woord. Het is, of sedert den dood mijns vaders een bijzondere zegen op onze arbeid rust. De Spaansche mede-arbeiders, evangelisten en onderwijzers, zijn vast besloten getrouw hun arbeid voort te zetten in den zin van den overledene. Onze Spaansche tijdschriften, *Revista* en *Amigo* vinden steeds meer abonnees, en onze boekhandel ontwikkelt zich meer en meer.”

Er is nog vrij wat hulp van buiten noodig, want de gebouwen zijn met een grooten schuldenlast bezwaard. Ds. Fliedner heeft goede hope, dat de arbeid des evangelies straks meerdere vruchten zal afwerpen. Voor die verwachting is grond, omdat aanvankelijk de baan gebroken is.

SCHOLTEN.

Te San-Remo is de „Catholiek-Hervormde” gemeente met haar predikant Ugo Janni overgegaan in de Waldenser gemeente aldaar. Het Evangelisatie-Comité heeft daarop den predikant der Waldenzen, in deze gemeente 12 jaren gearbeid hebbende, gezonden ter bearbeiding der gemeente te Riominarina, met hare scholen, op het eiland Elba.

Ook te Rome bestaat een Tehuis voor bekeerde priesters, maar het is veel te klein om alle aanzoecken tot toelating toe te staan. Volgens het laatste bericht waren er acht verzorgden in het Tehuis.

De bestuursraad van het eiland Guernsey heeft, met het oog op de immigratie van Fransche monniken, de bepaling gemaakt, dat de reeds gevestigde congregaties zich moeten laten inschrijven bij het bestuur en zich aan alle administratief toezicht onderwerpen. Voorts wordt de toelating verboden aan vreemde monnikenorden, wanneer zij meer dan zes leden tellen.

Gereformeerd Traktaat-Genootschap „FILIPPUS.”

„Ga henen en doe gij desgelijks.”

LUK. 10 : 30—37.

In het Woord des Heeren, dat zoo rijk is aan leering, vermaning en vertroosting, worden ons n. et alleen toestanden beschreven, maar ook personen geschilderd, zooals ze overal in het werkelijke leven voorkomen, en waardoor ons een juiste blik in dat leven wordt gegund.

Daarvan heeft vooral de Heere Jezus ons de schitterende bewijzen gegeven, toen Hij in tal van personen de onderscheidene karakters voorstelde, die zoo al in het rijke menschenleven worden aangetroffen.

Denk b.v. maar aan de onderscheidene personen, die ter bruijloft genoodigd werden, maar die wegens akker, of of vrouw zich beleefdelijk verontschuldigen. Of aan den rijken jongeling, den onrechtvaardigen rentmeester, den rijken man en den armen Lazarus, den Farizee en den Tollenaar en zooveel andere personen, waar de Heiland gedurig op wees.

Maar bijzonder aantrekkelijk is de gelijkenis, of, zoo ge wilt, de geschiedenis, van den barmhartigen Samaritaan. „Een zeker mensch kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars” enz. Luk. 10 : 30—37.

Zie dat verhaal, hoe dikwerf wij het ook hebben gelezen, en hoe bekend het ook is, trekt toch altijd weer aan. Weemoedig gevoelen we ons gestemd bij de gedachte aan de mannen der Wet, die zoo geheel en al tegen de Wet handelen; maar ook bijzonder aangetrokken gevoelen we ons tot den Samaritaan, die door de zelfzuchtige en eigengeestige Joden met minachting werd beschouwd, maar die toch in barmhartige edelmoedigheid ver, zeer ver hen overtrof, en daarom zoo diep hen beschaamd maakt.

Terwille van zijn vijand — want er bestond sinds eeuwen tusschen Joden en Samaritanen een ingekankerde haat — ter wille van zijn vijand alzo, springt hij van zijn lastdier, en houdt in zijne reis een ganschen dag zich op.

De olie en wijn, voor den reiziger in het Oosten zoo onmisbaar, gebruikt hij tot een verzachtenden en heelenden balsem.

Hoe afzichthelijk de wonde ook moge zijn, toch keert hij zijn aangezicht niet af, maar begint zonder beraad haar dadelijk te verbinden.

Alsof die gewonde en beroofde man niet zijn vijand, maar zijn Vader ware, beurt hij hem op zijn eigen lastbeest, en loopt zelf te voet.

Zoo spoedig hij kan, bezorgt hij hem in een herberg, ten einde hij gemakkelijk kan nederliggen, en zorgvuldig kan worden verpleegd.

Zoolang hij bij hem is, laat hij niet de zorg aan een ander over, maar is hij zelf de verpleger; en waar hij zijne reis moet vervolgen, daar neemt hij de noodige maatregelen om den ongelukkige liefderijk te doen verplegen. De eerste onkosten worden onmiddellijk door hem betaald, terwijl hij vrij-willig belooft de verdere uitgaven geheel te vergoeden.

Wat dunkt u, mijn broeder, was dat niet een aantrekkelijke figuur, en had de Heere Jezus niet volkomen gelijk, den Wetgeleerde, die den Meester gaarne wilde vastzetten, die vermaning toe te voegen: „Ga henen, doe gij desgelijks”?

Maar dit woord richt de Heiland ook tot ons; Hij wil, dat ook wij over den ellendige ons ontfemen, dat wij barmhartigheid bewijzen zullen.

Rondom ons liggen de menschen als bloedende uit duizend wonden; denk maar aan de ellende op natuurlijk en geestelijk gebied, waar de zonde ons in gedompeld heeft.

Wat een zonden en ongerechtigheden worden er niet dagelijks openlijk bedreven, niet alleen tegen onze naasten, maar veel meer tegen den Heere. Daar hebt ge b.v. het voortankerend ongelooft, dat ge kansel en in kathedra luidte verkondigd en in allerlei boeken en bladen onbeschaamd voortgeplant wordt. Denk verder aan den dienst der wereld in hare veelvoudige vertakkingen, die alle wegen des doods en der helle zijn.

Wat doen wij nu, mijne vrienden, om die doodelijke krankheden te doen verdwijnen, en de kranken onder den zegen des Heeren te genezen? Trachten we in der daad te getuigen en te redden? Wijzen wij er onze medemenschen op, dat de Heere Jezus gekomen is om het gebrokene te heelen, om het kranke te genezen, om het doode levend te maken; om te geven sieraad voor asch, en vreugde-olie voor treurigheid. Prijzen wij dien dierbaren Zaligmaker anderen aan als dengene die gekomen is om te lijden, om te strijden, om te sterven aan het kruis?

Hebben we wel eens een traktaatje aan iemand aangeboden, hetwelk op duidelijke wijze aantoonde, wat een arm zondaar noodig heeft om welgetroost en zalig te leven en te sterven?

Hebben we wel eens medelijden gevoeld, met die tienduizenden menschenkinderen, die in roovershanden zijn gevallen en — als God niet krachtadig tusschenbeide komt — aan hunne wonden onherroepelijk moeten sterven?

O, spiegelen we ons toch aan dien barmhartigen Samaritaan, en nemen we ernstiger harte, dat ook voor ons geschreven staat: „GA HENEN EN DOE GIJ DESGELIJKS!”

Daarom moeten o. a. ijverig traktaaten door ons worden verspreid; en in elk geval de traktaatverspreiding krachtig door ons worden gesteund.

E. KROPPVELD.

Rijswijk, 3 Maart 1902.

Ingezonden.

Mijnheer de Redacteur!

Vergun mij een plaatsje in de *Basuin* om te motiveeren, waarom ik meende mijne handteekening te kunnen en te moeten plaatsen onder het bekende Concept-advies inzake de eenheid van opleiding tot den dienst des Woords. Ik zou u niet zijn lastig gevallen, indien ik niet gaarne nu publiek rekenschap wilde geven, waarom ik mijne handteekening handhaaf, ook nu de dissenteerende broeders, naar hun volkomen recht, hunne bezwaren hebben uiteengezet.

Mij drong de zeer diepe overtuiging van de noodzakelijkheid van eenheid van Opleiding, om, indien eenigszins mogelijk, tot een compromis mee te werken, dat aan de m. i. zoo schadelijke gedeeldheid een einde maakt.

Zonder naar de oorzaken van den toestand een onderzoek in te stellen, meen ik toch, en zeker zeer velen met mij, dat de tegenwoordige verhoudingen den vrede en de rust der Kerken ernstig verstoren, de wetenschappelijke ontwikkeling belemmeren, de beste krachten verdeelen, de doorwerking van onze beginselen, ook in het nationale leven, tegenhouden. Zoo blijven kan het m. i. niet.

Als het nu kan, zonder prijsgeven van de rechten der Kerken enerzijds en zonder wezenlijke schennis van het Universitaire beginsel anderzijds, meende ik mijn stem niet te mogen onthouden.

En waar in alle artikelen over benoeming, schorsing en ontslag van de Theol. Hoogleraren naar dit Concept, om het kort te zeggen, de knop van de deur in de hand der Kerken blijft (immers altijd staat het eind-oordeel en de eind-beslissing aan de Kerken) meen ik, dat deze met een zoodanig subject zijn aan de Synode, tevreden kunnen wezen.

Anderzijds blijft naar mijn oordeel de Universiteit ongeschonden, omdat ik in de opvatting van het wezen der Universiteit nog steeds uw gevoelen, in 1899 ontwikkeld, ben toegedaan.

Over bijkomstige punten kan zeker de Synode nog beraadslagen, b.v. over den duur van het Contract. Toch zou ik niet durven raden om dit artikel te veranderen, omdat als de Kerken de Vereeniging voor H. O. binden, zij ook zichzelf binden.

Daar ik geen Medewerker ben van „de *Basuin*” begrijp ik, dat ik met een bescheiden plaatsje moet tevreden zijn. Reden waarom ik niet verder de gronden voor mijn gevoelen durf uiteen te zetten. Ook mijn bede is, dat de Heere aan de Kerken in deze gewichtige zaak zijn leiding niet onthoudt. Er staat zooveel op spel voor de toekomst van Kerk en vaderland; en indien de Kerken meenen dit Concept te moeten afwijzen, dan moet het zeker wel zijn onder het besef van de groote verantwoordelijkheid, die dit ook voor de toekomst medebrengt.

Mocht het zijn, dat op een nieuwe plaats, eene nieuwe pagina der historie beginne inzake de Opleiding tot den dienst des Woords.

Mijnheer de Redacteur! Gaarne verklaar ik in te stemmen met het slot van uw laatste artikel over dit Concept: „In de verwachting, dat de voorwaarden onder welke de V. U. door de Regeering straks met andere Hoogeschoolen gelijk gesteld zal worden, geen inbreuk zullen of mogen maken op het Contract, dat thans mis schien tusschen Kerken en Vereeniging gesloten zal worden, doen wij onzerzijds onze handteekening onder het Advies gestand en raden wij de Kerken aan, om overeenkomstig dit advies aan de gedeelde opleiding een einde te maken.”

Hoogachtend,
Uw br. in J. C.,
P. BIERSTVELD.

Kampen, 24 Maart 1902.

Zwolle, 18 Maart 1902.

Wederwaardige Zeerl. heer!

Ieder, die onze geschiedenis lief heeft, is ontroerd, nu het voorstel klaar ligt, tot aanbieding aan de aanstaande Synodale vergadering, tot opheffing der Theologische School.

Maar dat kan immers niet? Maar dat mag immers niet? De Theologische School is een geschenk Gods aan zijne uitgeleide Kerk, waar onze oudstrijders, die de hitte der vervolging mee hebben doorleefd, hunne beste en laatste krachten aan hebben gewijd, tot Opleiding voor den dienst des Woords.

En toen de Heere hen heeft afgelost van hun werk, en overgebracht in de ruste, die er overblijft voor het volk van God, hebben zich jongere en misschien meer begaafde mannen aangegord, om dat werk in 's Heeren kracht voort te zetten.

En zoo heeft de Theologische School nu al bijna een halve eeuw de Kerke Christi uitnemende diensten bewezen.

En nu afbreken, wat God gebouwd heeft? dat kan, dat mag niet.

Daar zal de Heere zijne goedkeuring niet aan geven. Dat is onze geschiedenis, dat is de vaders der Scheiding onreer aandoen; dat is ons eerstgeboorterecht verachten.

Wat mij betreft, ik zou den tijd wel terugwensen, dat jonge mannen met aanleg en volharding, in vijf of zes jaren predikant konden worden, en de voorbeelden zijn er nog van aanwezig in de Kerk, dat zij niet te vergeefs hebben gearbeid. Toen konden nog menschen met een burger-kapitaalje er zich voorspannen, als zij een zoon hadden die lust had, om den Heere te dienen in zijn Kerk.

En het staat toch nog altijd in den ouden Bijbel: niet vele rijken, niet vele edelen.

Maar als straks de hofstad in deftige gebouwen de deuren opent, om de toekomstige Leeraren der Gereformeerde Kerken te ontvangen, dan is het een uitgemaakte zaak, dat alleen de met aardsche goederen bedeelden er van kunnen profiteren. Of het de stichting der gemeente en de eere Gods bevorderlijk zal zijn, dat is een andere zaak. Wij mogen wel veel doen om den vrede, maar niet alles; en bovendien vrees ik, dat het juist bevorderlijk zal zijn aan den onvrede.

Ik geloof, dat er nog velen met mij zullen zijn, die zich niet alles laten ontnemen, om de glorie der Universiteit te bevorderen. Daarom smeek ik U.E.W., laat uw vernemende en waarschuwende stem hooren, opdat alle vroegere Chr. Gereformeerden in den lande pal staan als een eenig man, opdat wij onze School als eigen inrichting der Kerk, tot opleiding harer dienaren, ook als zoodanig door de Kerken van '86 aanvaard, mogen behouden.

Niet maar tot de volgende Synode, maar voorgoed! Dat geve de Heere.

Heilbiddend Uw W.E.S. dienaar
en broeder in Christus,
H. H. M.

Z.

Boekaankondiging.

Geschiedenis van het godsdienstig en kerkelijk leven van het Nederlandsche volk. Aan ons volk verhaald door J. Kuiper, met een inleidend woord van Dr. P. J. Kromsigt, predikant te Rotterdam.

Wij verblijden er ons in, dat van dit gunstig bekende werk, zoo korten tijd na de eerste uitgave, bij den heer Callenbach een tweede druk verschijnt. Het werk zal in 50 afleveringen van één vel het licht zien, tegen den prijs van tien cents per aflevering, en zal dus, ofschoon het nauwkeurig herzien, met nog meer platen en portretten versierd en bovendien nog belangrijk uitgebreid wordt, toch nog minder kosten dan de eerste uitgave. Wij wenschen Schrijver en Uitgever succes op hun arbeid toe en komen later op het werk terug.

BAVINCK.

ADVERTENTIËN.

De Heere verblijdde ons met de geboorte van een welgeschapen dochter.
J. KOPPE, v. d. M.
A. KOPPE-TEWUZEN.
PASTORIE YERSEKE,
20 Maart 1902.

Heden verblijdde ons de Heere door de geboorte van een ZOON.
G. NOORDHOF.
U. NOORDHOF-WANERS.

LIPPENHUIZEN,
24 Maart 1902.

Voor de vele blijken van b-langstelling, ondervonden bij het overlijden van onze geliefde Moeder, B. huw- en Grootmoeder GRIETJE VAN 'T VLIET van der Zee, betuigen wij onzen op-rechten dank.

Uit aller naam.
J. VAN 'T VLIET.

HARLINGEN,
21 Maart 1902.

Bij dezen betuigen wij onzen harte-lijken dank aan allen, die ons hunne deelneming betuigden in 't smartelijk verlies van onzen geliefden jongsten zoon en broeder Dingens.

Uit aller naam,
C. VAN STRIEN.

ST. FILIPS-LAND,
25, 3, '02

Voor de vele bewijzen van deel-neming, ondervonden tijdens de ziekte en het overlijden onzer geliefde Echtge-noote en Moeder, betuigen wij langs dezen weg aan allen, die daarvan blijk gaven, onzen oprechten dank.

Namens wederzijdsche Familie,
J. DE RUITER.

BOLNES,
26 Maart 1902.

Heden behaagde het den Heere van onze zijde weg te nemen, na een langdurig lijden, ofschoon nog onverwachts, onze geliefde zorgzame Echtgenoot en Moeder

M. Hummelen-

REUKMA,
in den ouderdom van 47 jaren

In den vroegen morgen van den rustdag ging zij de eeuwige Sabbatsrust haars Heeren in.

Deze wetenschap troost ons in onze diepe smart

M. HUMMELEN, v. d. M.
R. K. M. HUMMELEN,

LANGE- v. d. M.
SLAG, M. HUMMELEN-SMIT.

W. HUMMELEN.

EMMEN, 16 Maart 1902.

Heden overleed in den ouderdom van 93 jaren en 7 maand-n onze geliefde Moeder, Behuwd-, Groot- en Overgrootmoeder

MARIA VAN OMMEN.

WED. VAN WIJLEN KAREL VAN DEN BERG Gelukkig voor haar en vertroostend voor ons, kon zij getuigen: „Ik ga naar Jezus.”

WED. DS. B. J. v. d. BERG-DAVENSCHOT, KAMPEN.

G. M. GEERTSEMA, O. PEKELA.

WED. W. v. d. BERG-GEERTSEMA, KAMPEN.

G. VAN ANKEN- v. d. BERG.

DS. J. VAN ANKEN. URK.

R. VAN DEN BERG.

PATERSON, U. S.

KAMPEN,
21 Maart 1902.

Eenige en algemeene kennisgeving

Heden overleed te DELFT, in zijn Heere en Heiland, na een langdurig doch geduldig lijden, onze geliefde Zoon, Broeder en Behuwb-roeder, de Heer

Jan van der Lee.

in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 29 jaren, nalatende zijne diepbedroefde Weduwe met 4 kinderen, nog te jong om hun groot verlies te bespeffen,

Uit aller naam,
J. VAN DER LEE.

MAASLUIS,
22 Maart 1902.

Overleden te GRAND-RAPIDS, NOORD-AMERIKA, onze geliefde Zuster en Behuwb Zuster

Antje Engelhard-Hekman

in den ouderdom van ruim 66 jaar. Zij ontsiep in vrede door het geloof in Jezus haren Zalig-maker.

Namens de Familie,
J. HEKMAN.

ZUIDBROEK,
26 Maart 1902.

Mevr. SCHOUTEN-DANE te BOLNES bij ROTTERDAM, vraagt tegen Mei of Juni een

DIENSTBODE

van Ger. belijdenis.
Brieven franco.

Met het oog op de uitbreiding in den loop van dezen Zomer, wordt op de Stichting „DENNENOORD” te ZUID-LAREN

een ECHTPAAR

van Geref. belijdenis, niet ouder dan 45 jaar en zonder kinderen, om als HUISVADER en HUIS-MOEDER aan het hoofd van een Mannenpaviljoen te staan.

Brieven worden ingewacht en infor-matiën verstrekt door den Geneesh-directeur

DR. P. WIERENGA.

MANUFACTUREN.

Voor een flinken jongen, die goed degelijk onderwijs heeft genoten, wordt onmiddellijk als

LEERLING

plaatsing aangeboden in een drukke zaak.

Brieven franco letter K aan den UITGEVER van de Bazuin te KAMPEN.

OVERNAME WINKELZAAK.

Door bijzondere omstan-digheden wordt ter overname aangeboden eene bloeiende, goed beklante zaak in

Manufacturen en Kleermakerij,

die een rijk burgerbestaan oplevert. Op den besten stand van een provin-ciestad in GELDERLAND.

Brieven onder letter H aan den UITGEVER van dit blad

4% Geldleeningen ten laste der Vereeniging tot Christe-lijke Verzorging van Krank-zinnigen en Zenuwlijders in Nederland, gevestigd te Utrecht.

Ten overstaan van den Heer A. P. VAN DER VLUGT, Notaris te Utrecht, zijn heden uitgeloot:

Van de 1e Geldleening:

1e Serie N°. 18 à f 1000

2e Serie N°. 23a en 24a elk > 1000

3e Serie N°. 17 à > 1000

4e Serie N°. 15a en 16a elk > 1000

Van de 2e Geldleening:

N°. 6, 129 en 130 elk à f 500 > 1500

N°. 56a, 57a, 58a, 59a en 60a elk à f 100 > 500

Van de 3e Geldleening:

N°. 1a, 2a, 17a en 18a elk > 2000

Van de 4e Geldleening:

N°. 22 en 54 elk à f 1000 > 2000

Van de 5e Geldleening:

N°. 4, 74, 116, 137, 138 en 187 elk à f 1000 > 6000

Van de 14e Geldleening:

N°. 29, 83, 87, 120, 125 en 131 elk à f 1000 > 6000

N°. 41a, 42a en 87a elk à f 500 > 1500

N°. 81b, 82b, 83b, 84b, 85b, 86b, 87b, 88b, 89b en 90b elk à f 100 > 1000

Deze Obligatiën zijn betaalbaar bij de Heeren VLAER & KOL te Utrecht, op 1 Mei 1902 met de verschenen rente tot op dien dag, voor zooveel aangaat de eerste vijf LEENINGEN, en op 1 Juni 1902 met de verschenen rente tot dien dag voor zooveel aangaat de 14e LEENING, tegen inlevering der Obligatiën met de onverschenen coupons.

De Penningmeester van voornoemde Vereeniging,

S. VAN HEEMSTRA.

AMSTERDAM,
19 Maart 1902.

Termijnbetaling van af
10 CENTS per dag.

SOLIDE ORGELS

in prijzen van af f 40.—
Gratis Handleiding en Toetsenlooper.
Honderden dankbetuigingen.
Vraagt gratis Catalogus en condi-tiën.

JOH. DE HEER,

Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is ver-schenen:

DENKT AANUWE BELIJDENIS.

Een woord aan jeugdige leden der gemeente, na het afleggen hunner geloofs-belijdenis.

DOOR

W. H. GISPEN.

Prijs 25 Cent; 10 Ex. à 22½ Ct.

25 Ex. à 20 Ct.; 50 Ex. à 17½ Ct.

100 Ex. à 15 Ct.

BESTUUR EN AANMOEDIGING

VOOR IKDER

die ernstig de zaligheid zoekt.

DOOR

J. A. JAMES.

Vierde druk. 60 cent.

Bij getallen tegen verminderden prijs.

GEZONDHEID. CRUYDENWIJNEN DE HAAS.

BOERHAVE bewees, dat Kruiden groote ge-neeskraft hebben. Cruydenwijn de Haas werkt in hooge mate versterkend bij zwakken en herstellers, en bevordert de bloedsomloop.

Borst-cruydenwijn is een goed werkend middel voor menschen met zwakke borst. Verkrijgbaar te Leiden bij: A. J. DE HAAS, Rustoordstraat; te Amsterdam bij: HENRI SANDERS, Apotheker; te 's-Gravenhage bij: H. NANNING, Apotheker, te Rotterdam bij: G. WULFF; te Utrecht bij: T. P. v. d. BERGH, en Zn.

4Pct. Geldleening.

In bovengenoemde Geldleening ten laste van de Vereeniging „TOT CHRIST. LIEFDADIGHEID” te WAGENBORGEN zijn nog Aandeelen van

f500 en f100 disponibel à 4pct.

De plaatsing dezer aandeelen is voor den goeden gang der zaken dezer Ver-eeniging gewenscht en noodig.

Tegen 1 Mei a. s. zou het Bestuur der Vereeniging gaarne deze aan-deelen geplaatst zien, weshalve het alle voorstanders der Vereeniging vrien-delijk uitnodigt hiertoe mee te werken. De Aandeelen zijn verkrijgbaar ten Kantore der Vereeniging te WAGENBORGEN, en bij de Heeren BROUWER EN DIJKSTERHUIS te GRONINGEN, VAN DER VEGTE EN VAN REEDE te ZWOLLE en WED. P. VAN EIJK EN ZONEN te AMSTERDAM.

Namens het Bestuur,
J. BOUWES, Penningm.

APPINGEDAM, Maart 1902.

HEILIG AVONDMAAL.

Bergerac Tinto. Wijn voor het H. Avondmaal.

Esto Bergerac Tinto importados de Espana exclusivamte para servir a la Sancta Comunien en nuestra Igl-sias-Neerlandesa

Prijs per 2 fl :

à 400 gr.: of 1 heele

van 800 gr. f 0.85.

Kerkeraden of Pre-dikanten kunnen gra-tis op aanvraag een fl. Bergerac Tinto ter kennismaking ont-vangen.

PAASCHFEEST.

Bij ZALSMAN te Kampen is verschenen:

De gemeenschap der heiligen,

DOOR

J. van ANDEL.

Predikant te Gorinchem.

226 bladz., post 80.

Prijs f 1.40, geb. f 1.80.

Zeer geschikt voor geschenk bij het a.s. Paaschfeest, ook voor hen die voornemens zijn belijdenis des geloofs af te leggen.

Verschenen bij JAN HAAN te GRONINGEN:

Zes Leerredenen,

DOOR

J. LANGHOUT,

V. D. M. te Groningen.

Prijs: f 0.60.

Bij den Uitgever ZALSMAN is ver-schenen:

FEESTSTOFFEN

DOOR J. BAVINCK

Predikant der Gereform. Kerk te Kampen.

(voor het Paaschfeest.)

145 bladz. 80 cent. Wie hier-van 1 Ex. wil ontvangen, gelieve zich aan te melden bij zijn gewonen Boekh. of den Uitgever ZALSMAN te KAMPEN.

Bij GEZELLE MEERBURG te KRUSDEN is verschenen:

Het eerste Numm r van „Voor het recht, de vrijheid, en den vrede der Kerken.”

Rijblad van

„Wat zegt de Schrift?”

tot toelichting en beoordeling van het „Advies” inzake de Theol. School en de Vrije Universiteit.”

In dit No., 15 bladz. van 2 kol., prijs 10 cent, is ook het „Advies” zelf opgenomen, alsmede de „Noodige aanvulling.” No. 2 zal o.a. bevatten het tegenadvies van Ds. KLAARH-MER c.a.

Het Rijblad, dat Maandelijks verschijnt, van Maart tot Augustus (Gen. Syn.) kost 50 ct franco p post; voor de teekenaars op „Wat zegt de Schrift?” slechts 25 cent. Te ontbieden bij den uitgever, en ook in den boekhan-del. Van No. 1 is een ex. gezonden aan de Kerkeraden van al de Geref. kerken.”

Bij ZALSMAN te KAMPEN is ver-schenen:

FEESTSTOFFEN

DOOR

S. VAN VELZEN,

in leen Hoogleraar aan de Theol. School.

TWEEDE DRUK. 289 BLADZ. f 1.00.

Deze beroemde bundel Feeststoffen kostte vroeger f 1.75. De tweede druk met zeer duidelijke letter, slechts f 1.00.

Alle Boekh. nemen bestellingen aan. Na ontvangst van postwissel f 1.— wordt het franco verzonden door den uitgever.

VEREENIGING

„Christelijke

Bibliotheek”,

gevestigd te Nijkerk.

5e jaargang.

Heden verscheen deel IV

Japan en de

Japanneezen

DOOR

E. NIJLAND.

Dit werk omvat 9½ vel druks

en komt alzoo den leden op slechts 47½

cts. Voor niet-leden is de prijs f 1.— ing, f 1.40 geb.

Nu allerwegen het oog geves-tigd is op Japan, zullen ook zij, die geen lid der „Vereeniging” zijn, dit werk met belangstelling begroeten. De Schrijver toch heeft reeds meermalen getoond op de hoogte te zijn van Oos-tersche Land- en Volkenkunde.

Zeven platen en een nitslaande kaart van Japan, verhoogen zeer de waarde van het boek.

Zij die nu lid der Christ. Bibliotheek worden, ontvangen dir-ct de reeds verschenen deel-len van den 5en jaargang.

De fraai geïllustreer-de Catalogus is gratis verkrijgbaar.

G. F. CALLENBACH,

NIJKERK. Uitgever.

Bij PH. ZALSMAN te KAMPEN is ver-schenen:

VIER- EN FEESTDAGEN,

ACHT LEERREDENEN

DOOR

J. J. Westerbeek van Eerten B.Jz.

Pred. te Kampen.

Prijs f —.75.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Do r den heer Notaris Th. Rays Gzn. legaat van wijlen Mev Wed K. C. Borwitz g. b. F. M. Keff f 200.

Aan Contributien:

Door den heer Mr. J. C. von Briel Sasse te Nieuwveen, uit Zevenhoven f 9.25; door den heer J. van der Waals te Nijkerk a/d V. f 104.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Dedemsvaart f 24.65½; van idem te Bolnes f 7.69; van idem te Rijnsoord f 5.

S. J. SEEFAT,

Hilversum. Penningmeester.

Stoomdruk van ZALSMAN te KAMPEN.